

[Landbrugsministeren.]

kan klage paa Finansministeriets Fremgangsmaade i saa Henseende. Vi følger der Amtskommissionernes Indstilling, men vi ønsker ikke, at man gaar ind paa at give et saadant fast Moratorium i 3, 4 eller 5 Aar, for det vil virke ganske ødelæggende paa den paagældende Mands Forpligtelser og ogsaa paa hans Følelse af, at han har Forpligtelser i saa Henseende. Vi giver Hensind for kortere eller længere Tid, saadan som Amtskommissionerne finder det rimeligt; vi følger Amtskommissionernes Skøn i al Almindelighed skammen med den paagældende Amtstues Skøn, og jeg tror, det er rigtigst at gøre det.

Sagen er den, som jeg sagde før, at det store Flertal af Statshusmænd opfylder deres Forpligtelser fuldt ud; det skal de respekteres for, og jeg haaber, at det Antal, der gør det, ikke skal blive formindsket i den kommende Tid. Derimod er der en Kreds af Statshusmænd, der dels gennem Agitation, dels fordi en stor Del af dem er mindre egnede til den Virksomhed, de er kommet ind i, er kommet i overordentlig vanskelige Kaar, men hvor det er Tilfældet og det foreligger ganske aabenbart, maa jeg mene, at det vil være rigtigst at foretage Skifte i Stedet for at fortsætte med en Mand, der ikke er Stillingen voksen. Det gælder derfor om at bedømme hvert Tilfælde for sig. Det er den Fremgangsmaade, vi agter at følge indenfor Landbrugsministeriet og Finansministeriet.

Ordføreren (Kr. Kristensen): Det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen sagde, at den Risiko, der kunde være Tale om ved Gennemførelsen af det radikale Ændringsforslag, kunde dog ikke være saa overvældende stor, 16—17 Mill. Kr. talte han om, og han kom i denne Forbindelse med en Udtalelse om, at vi havde risikeret mange Penge andre Steder. Jeg synes nu, at den Begrundelse, at man har tabt Penge andre Steder, er meget daarlig; jeg synes, det meget mere opfordrer til ikke at komme ind paa det samme paa dette Omraade. Men for øvrigt forstaar jeg ikke, hvordan det ærede Medlem kan komme med en saadan Udtalelse, hvis de Bemærkninger, han kom med ved første Behandling, holder Stik, for da nævnte han udtrykkelig, at der var Titusinder af unge Landbrugere, som ikke kunde klare sig uden Hjælp. Nu ved jeg ikke, hvor mange Titusinder der kan være Tale om, men der behøver ikke at være ret mange, inden vi kommer op paa et Beløb som det, her er Tale om, for den Risiko,

man fra radikal Side ønsker i Lovforslaget, er kun en Trediedels Garanti for Laanet, og at der vil blive stor Efterspørgsel efter disse Laan, er der for mig ingen som helst Tvivl om. Jeg skal derfor anbefale at stemme imod de Radikales Ændringsforslag.

Bording: Til den radikale Ordfører (Niels Frederiksen) vil jeg gerne sige, at Forskellen mellem vor Stilling til Ændringsforslaget om Pantegælden og Moratorium og de Radikales Stilling er den, at naar vi i Aar ikke vil stemme for disse Ændringsforslag, er det ikke, fordi vi ikke er enige om deres Betydning, men fordi vi betragter det som en Forpligtelse ifølge de Forudsætninger, hvorunder vi har forhandlet i Udvalget. Naar de Radikale i Fjor ikke vilde stemme for Ændringsforslag af ganske lignende Karakter, var det ikke, fordi de havde nogen som helst Forpligtelse, for de deltog ikke i fjerneste Maade hverken i Forhandlingerne eller i Ændringsforslagenes Stillelse eller ved at stille Forslag her i Tinget. Det er Forskellen.

Til den højtærede Landbrugsminister vil jeg gerne sige angaaende Skattebyrden og Gældsbyrden for Landbruget, at Ministeren kan jo ikke sige, at hele den Gældsforøgelse, vi har faaet i Landbruget, stammer fra forøget Produktionsevne. Tværtimod, der er ingen Tvivl om, at hver Gang en Ejendom er omsat under Højkonjunkturen, har Ejendommens Køber faaet en Gældsbyrde, som var forøget paa Grund af Prisernes Stigning, og naar denne Prisstigning har sin Aarsag i, at man fra Statens, Regringens, Rigsdagens og Nationalbankens Side delvis har ødelagt den danske Krone, har man ogsaa den Forpligtelse at hjælpe til at nedbringe denne Gældsbyrde, og det er jo netop en saadan Undersøgelse, jeg har bedt den højtærede Landbrugsminister om, som han er blevet anmodet om Gang efter Gang, og som jeg, hvis det ikke er muligt at faa den nu, endnu en Gang vil anmode den højtærede Landbrugsminister om at faa fremskaffet, saaledes at vi i den kommende Tid kan faa en Opgørelse af, hvormeget af denne Gældsforøgelse der stammer fra Ejerskifte under den lave Kronens Periode. For de Landmænd, som har faaet denne Gæld i de smaa Kroner paa Grund af en forfejlet Valutapolitik, kan ikke forstaa, hvorfor de nu skal betale den tilbage og forrente den med store Kroner, og de har jo Ret i den Opfattelse, som det forekommer mig man ikke kan se bort fra.

Den højtærede Landbrugsminister sagde til Slut om sin Stilling til Forslagets for-